

«ԱԳՔԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

*2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար
Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	1
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Հիմնական գործունեության նկարագրություն	5
2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները	5
3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր	5
4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ	14
5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15
6. Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	16
7. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	19
8. Այլ ակտիվներ	20
9. Բանկերից ստացված վարկեր	20
10. Այլ փոխառություններ	20
11. Հարկում	21
12. Վարկային կորուստների գծով ծախս	22
13. Այլ պարտավորություններ	22
14. Կապիտալ	23
15. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ	23
16. Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	24
17. Այլ գործառնական եկամուտ	24
18. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	24
19. Այլ գործառնական ծախսեր	25
20. Ռիսկերի կառավարում	25
21. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի չափում	32
22. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն	35
23. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ	35
24. Ֆինանսավորման գործունեությունից բխող պարտավորությունների փոփոխություններ	36
25. Կապիտալի համարժեքություն	36

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

Ernst & Young CJSC
1 Northern Ave., office 27
Yerevan, 0001, Armenia
Tel: +374 (10) 500 790
+374 (10) 500 705
Fax: +374 (10) 500 706
www.ey.com/am

«Երևաթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0001
Հյուսիսային պող. 1, գրասենյակ 27
Հեռ. +374 (10) 500 790
+374 (10) 500 705
Ֆաքս. +374 (10) 500 706

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության
Բաժնետիրոջը և Տնօրենների Խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ «Ընկերություն») ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համար համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ների):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության «*Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար*» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀԷՄՍԽ) կողմից հրապարակված *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի միջազգային կանոնագրքի* (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԽ կանոնների:

Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և Տնօրենների Խորհրդի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Կառուցելով բարեկեցիկ աշխարհ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Տնօրենների Խորհուրդը պատասխանատու է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացրած աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այս ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- ▶ հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում,
- ▶ ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար,
- ▶ գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը,

- Տնօրենների Խորհրդին, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

M. Ignatov

Lucretia

27 ապրիլի, 2021թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն**2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2020թ.	2019թ.
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	46,988	47,101
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	6	25,017,394	20,312,851
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	7	284,320	301,515
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	11	167,436	27,901
Այլ ակտիվներ	8	2,461,950	2,740,316
Ընդամենը ակտիվներ		27,978,088	23,429,684
Պարտավորություններ			
Բանկերից ստացված վարկեր	9	10,282,139	8,662,325
Այլ փոխառություններ	10	11,283,444	8,880,333
Ընթացիկ պարտավորություններ շահութահարկի գծով		75,990	83,160
Այլ պարտավորություններ	13	1,426,777	1,114,858
Ընդամենը պարտավորություններ		23,068,350	18,740,676
Կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	14	3,847,439	3,847,439
Զբաղիված շահույթ		1,062,299	841,569
Ընդամենը կապիտալ		4,909,738	4,689,008
Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ		27,978,088	23,429,684

Ստորագրվել և վավերացվել է Ընկերության ղեկավարության կողմից 2021թ. ապրիլի 27-ին՝

 Լիզինգի Գաղափարային
 Գլխավոր տնօրեն

 Թաթև Թամրազյան
 Գլխավոր հաշվապահ

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2020թ.	2019թ.
Տոկոսային եկամուտ			
Տոկոսային եկամուտ ֆինանսական վարձակալությունից		2,182,233	1,651,074
Այլ տոկոսային եկամուտ		140,788	142,983
Արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		7,399	18,560
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ		2,330,420	1,812,617
Տոկոսային ծախս			
Այլ փոխառություններ		(586,030)	(490,224)
Բանկերից ստացված վարկեր		(438,818)	(371,238)
Ընդամենը տոկոսային ծախս		(1,024,848)	(861,462)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		1,305,572	951,155
Արժեզրկման գծով պահուստի ձևավորման գծով ծախս	12	(909,919)	(15,279)
Զուտ տոկոսային եկամուտ արժեզրկման պահուստից հետո		395,653	935,876
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	16	436,443	317,748
Միջնորդավճարների գծով ծախս		(117,892)	(104,047)
Զուտ վնաս արտարժույթով գործարքներից		(52,591)	(17,524)
Այլ գործառնական եկամուտ	17	38,672	49,553
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(275,783)	(263,197)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	18	(118,400)	(104,263)
Այլ գործառնական ծախսեր	19	(37,058)	(83,197)
Շահույթ մինչև շահութահարկը		269,044	730,949
Շահութահարկի գծով ծախս	11	(48,314)	(159,597)
Հաշվետու տարվա շահույթ		220,730	571,352
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		220,730	571,352

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն**2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար***(հազար ՀՀ դրամ)*

	<i>Բաժնետիրական կապիտալ</i>	<i>Զբաղիսված շահույթ</i>	<i>Ընդամենը կապիտալ</i>
Մնացորդը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,175,215	2,942,441	4,117,656
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ	–	571,352	571,352
Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքի աճ	2,672,224	(2,672,224)	–
Մնացորդը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,847,439	841,569	4,689,008
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	–	220,730	220,730
Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,847,439	1,062,299	4,909,738

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2020թ.	2019թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ		2,497,153	1,778,261
Վճարված տոկոսներ		(1,038,475)	(830,688)
Ստացված միջնորդավճարներ		513,103	317,748
Վճարված միջնորդավճարներ		(117,892)	(104,047)
Զուտ վճարումներ արտարժույթով գործարքներից		(52,591)	(17,524)
Վճարումներ այլ գործառնական ծախսերի գծով		(37,058)	(32,182)
Ստացված այլ գործառնական եկամուտ		34,142	49,553
Աշխատակազմին վճարված գումարներ		(252,068)	(256,608)
Վճարված այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր		(80,466)	(70,683)
Դրամական միջոցների հոսքեր՝ ստացված գործառնական գործունեությունից մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը		1,465,848	833,830
<i>Գործառնական ակտիվների (ավելացում)/նվազում</i>			
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ		(4,051,999)	(6,783,081)
Այլ ակտիվներ		479,405	932,067
<i>Գործառնական պարտավորությունների ավելացում/(նվազում)</i>			
Այլ պարտավորություններ		181,916	8,664
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր օգտագործված գործառնական գործունեությունում մինչև շահութահարկը		(1,924,830)	(5,008,520)
Վճարված շահութահարկ		(195,019)	(181,613)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ օգտագործված գործառնական գործունեությունում		(2,119,849)	(5,190,133)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(20,739)	(10,202)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ օգտագործված ներդրումային գործունեությունում		(20,739)	(10,202)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Բանկերից ստացված վարկեր		15,613,612	16,172,274
Բանկերից ստացված վարկերի մարում		(15,284,795)	(13,398,686)
Ստացված այլ փոխառություններ		2,360,879	3,597,300
Ստացված այլ փոխառությունների մարում		(550,682)	(1,885,923)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ ստացված ֆինանսավորման գործունեությունից		2,139,014	4,484,965
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		1,461	2,193
Արժեզրկման պահուստում փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		–	1,315
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ նվազում		(113)	(711,862)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեսկզբին		47,101	758,963
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեվերջին	5	46,988	47,101

(հազար ՀՀ դրամ)

1. Հիմնական գործունեության նկարագրություն

«ԱԳԲԱ Լիզինգ» վարկային կազմակերպությունը ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Ընկերություն») ձևավորվել է 2003թ.-ի մարտի 30-ին որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: Ընկերության գործունեությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Ընկերությունն ունի վարկային կազմակերպության լիցենզիա:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը ֆինանսական վարձակալության գծով գործառնություններն են իրավաբանական և ֆիզիկական անձ հանդիսացող հաճախորդների հետ:

Ընկերության գրանցման իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյանի փ. 10:

2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԱԳԲԱ Լիզինգ Վարկային Կազմակերպության միակ բաժնետերեր է «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ը՝ 100%:

Կազմակերպության վերջնական վերահսկող և վերջնական շահառու սեփականատեր է հանդիսանում ԱԳԲԱ Ֆեդերացիա ՓԲԸ-ը:

2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

Ընդհանուր մաս

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն: Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են սկզբնական արժեքի հիմունքով՝ բացառությամբ ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ բացահայտվածի: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հազար ՀՀ դրամով, բացառությամբ մեկ բաժնետոմսի գծով գումարների, և եթե այլ բան նշված չէ:

COVID-19 համաճարակի ազդեցությունը

2020թ. COVID-19 համաճարակի արագ տարածման պատճառով մի շարք կառավարություններ, այդ թվում՝ ՀՀ կառավարությունը, նախաձեռնել են համաճարակի բռնկման դեմ ուղղությամբ տարբեր միջոցառումներ, ներառյալ՝ ճանապարհորդության սահմանափակումները, կարանտինները, բիզնեսի և այլ վայրերի փակումը և որոշակի տարածքների արգելափակումը: Այս միջոցառումները ազդել են համաշխարհային առաջարկի շղթայի, ապրանքների և ծառայությունների, ինչպես նաև բիզնես գործունեության ծավալների վրա: Ակնկալվում է, որ ինչպես համաճարակը, այնպես էլ դրա հետ կապված հանրային առողջապահական և սոցիալական միջոցառումները կարող են ազդեցություն ունենալ տարբեր ոլորտներում գործունեություն իրականացնող ընկերությունների վրա:

Կառավարության և Կենտրոնական բանկի կողմից ներկայացվել են աջակցության միջոցառումներ՝ COVID-19 համաճարակի հետևանքով տնտեսական անկմանը դիմակայելու համար: Ի թիվս այլ միջոցառումների՝ այս միջոցառումները ներառում են տուժած ոլորտների և անհատների վարկավորման սուբսիդավորում, վճարման արձակուրդներ և որոշ կարգավորման սահմանափակումների թուլացում՝ ֆինանսական հատվածին օգնելու համար պահպանել ռեսուրսներ տրամադրելու իր կարողությունները և հաճախորդներին օգնելու խուսափել COVID-19 զսպման միջոցառումների արդյունքում առաջացած իրացվելիության պակասից:

Ընկերությունը շարունակաբար գնահատում է համավարակի և փոփոխվող տնտեսական պայմանների ազդեցությունը իր գործունեության, ֆինանսական վիճակի և ֆինանսական արդյունքների վրա:

Գնահատման անորոշություններ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հասանելի տեղեկատվության հիման վրա, Ընկերությունը ապագայում սպասվող դրամական հոսքերի գնահատումները արտացոլել է ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատումներում (Ծանոթագրություն 6՝ «Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ»):

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր

Փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ

Ընկերությունը կիրառել է ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխությունը՝ «COVID -19»-ի հետ կապված վարձավճարների զիջումները, որը վարձակալողներին բացառություն է տալիս գնահատելուց, թե արդյոք COVID-19-ի հետ կապված վարձավճարի զիջումը վարձակալության փոփոխություն է, թե՛ ոչ:

Ընկերությունը չի ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որը թողարկվել է, սակայն դեռևս ուժի մեջ չի մտել:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Իրական արժեքի չափում**

Ընկերությունը ֆինանսական գործիքները չափում է իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 21-ում:

Իրական արժեքն այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ, ընթացիկ շուկայական պայմաններում, հիմնական, կամ դրա բացակայության դեպքում՝ ամենաբարենպաստ շուկայում կստացվեր շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու դիմաց: Իրական արժեքով չափումը ենթադրում է, որ ակտիվի վաճառքը կամ պարտավորության փոխանցումը կատարվում է՝

- ▶ այդ ակտիվի կամ պարտավորության հիմնական շուկայում,
- ▶ կամ հիմնական շուկայի բացակայության դեպքում տվյալ ակտիվի կամ պարտավորության համար ամենաբարենպաստ շուկայում:

Ընկերությունը պետք է մուտքի հնարավորություն ունենա հիմնական կամ ամենաբարենպաստ շուկա: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով այնպիսի ենթադրություններ, որոնք շուկայի այլ մասնակիցները կօգտագործվեին ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը որոշելիս՝ ենթադրելով, որ շուկայի մասնակիցները գործում են իրենց լավագույն տնտեսական շահերից ելնելով: Ոչ ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի չափումը հաշվի է առնում շուկայի մասնակցի՝ տնտեսական օգուտներ ստեղծելու կարողությունը՝ ակտիվի առավել արդյունավետ և լավագույն օգտագործումից կամ այն շուկայի մեկ այլ մասնակցի վաճառելուց, ով ակտիվը կօգտագործեր առավել արդյունավետ և լավագույն կերպով:

Բոլոր ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք իրական արժեքը չափվում կամ բացահայտվում է ֆինանսական հաշվետվություններում, դասակարգվում են ըստ ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիայի՝ ելնելով իրական արժեքի չափման համար էական ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալներից՝

- ▶ 1-ին մակարդակ – համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկայում գնանշված գներ (չճշգրտված),
- ▶ 2-րդ մակարդակ – գնահատման մոդելներ, որոնցում բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից,
- ▶ 3-րդ մակարդակ – գնահատման մոդելներ, որտեղ իրական արժեքի չափման համար էական նշանակություն ունեցող ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները շուկայում դիտարկելի չեն:

Այն ակտիվների և պարտավորությունների համար, որոնք պարբերաբար ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում, Ընկերությունը դիտարկում է հիերարխիայի մակարդակների փոփոխության անհրաժեշտությունը՝ նորից վերլուծելով դրանց դասակարգումը (եկելով իրական արժեքի չափման համար էական ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալներից) յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ***Սկզբնական ճանաչում******Ճանաչման ամսաթիվ***

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների բոլոր կանոնավոր գնումներն ու վաճառքները ճանաչվում են գործարքի ամսաթվով: Կանոնավոր են համարվում ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների այնպիսի գնումները կամ վաճառքները, որոնք պահանջում են ակտիվի մատակարարում տվյալ շուկայում գործող նորմերով կամ գործարար սովորույթներով սահմանված ժամկետի ընթացքում:

Սկզբնական չափում

Ֆինանսական գործիքների դասակարգումը սկզբնական ճանաչման պահին կախված է պայմանագրային պայմաններից և գործիքների կառավարման բիզնես մոդելից: Ֆինանսական գործիքները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով և գործարքի ծախսերը նվազեցվում կամ ավելացվում են տվյալ գումարին, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)***Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների չափման տեսակներ*

Ընկերությունն իր բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է՝ ելնելով ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելից և ակտիվի պայմանագրային պայմաններից, չափումն իրականացնելով՝

- ▶ Ամորտիզացված արժեքով,
- ▶ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով,
- ▶ Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ընկերությունն իր ածանցյալ և առևտրային պորտֆելը դասակարգում և չափում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Ընկերությունը կարող է հաշվառել ֆինանսական գործիքները իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, եթե այդ կերպ վերանում է կամ զգալիորեն նվազեցվում են չափման կամ ձանաչման անհամապատասխանությունները:

Ֆինանսական պարտավորությունները, բացի վարկային պարտավորվածություններից և ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերից, չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, երբ դրանք պահվում են վաճառքի համար, ածանցյալ գործիքներ են կամ կիրառվում է իրական արժեքով հաշվառում:

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցները և ամորտիզացված արժեքով այլ ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը չափում է Բանկերում տեղաբաշխված միջոցները և այլ ֆինանսական գործիքները ամորտիզացված արժեքով միայն այն դեպքում, եթե միաժամանակ բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- ▶ Ֆինանսական ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ֆինանսական ակտիվները պահել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի դիմաց տոկոսների վճարումներ (SPPI):

Այս պայմանների մանրամասները ներկայացված են ստորև.

Բիզնես մոդելի գնահատում

Ընկերությունն իր բիզնես մոդելը սահմանում է այն մակարդակի վրա, որը լավագույն կերպով արտացոլում է գործունեության նպատակների իրագործման համար ֆինանսական ակտիվների խմբերի կառավարման ուղղությամբ որոշեցրած մեթոդները:

Ընկերության բիզնես մոդելը չի գնահատվում առանձին գործիքների հիմունքով, այլ ավելի բարձր՝ համախմբված պորտֆելների մակարդակով, և հիմնվում է այնպիսի դիտարկելի գործոնների վրա, ինչպիսիք են՝

- ▶ Բիզնես մոդելի արդյունավետության և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների գնահատման և Ընկերության առանցքային ղեկավար անձնակազմին ներկայացման մեխանիզմները,
- ▶ Բիզնես մոդելի արդյունավետության (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը, մասնավորապես, այդ ռիսկերի կառավարման մեխանիզմները,
- ▶ Բիզնեսի կառավարիչների փոխհատուցման եղանակները (օրինակ՝ փոխհատուցումը հիմնված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքների կամ պայմանագրային դրամական հոսքերի վրա),
- ▶ Վաճառքների ակնկալվող հաճախականությունը, արժեքը և ժամկետները նույնպես հանդիսանում են Ընկերության գնահատման կարևոր գործոններ:

Բիզնես մոդելի գնահատման հիմքում ընկած են ողջամիտ ակնկալվող սցենարները՝ առանց հաշվի առնելու «վատագույն սցենար» կամ «սթրեսային» սցենարները: Եթե սկզբնական ձանաչումից հետո դրամական միջոցների հոսքերը տեղի են ունենում Ընկերության սկզբնական ակնկալիքներից տարբեր կերպով, Ընկերությունը չի փոխում տվյալ բիզնես մոդելում պահվող մնացած ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը, սակայն հետագայի համար հաշվի է առնում այդ տեղեկատվությունը նոր առաջացող կամ նոր ձեռք բերվող ֆինանսական ակտիվները գնահատելիս:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)***SPPI գնահատումներ*

Որպես դասակարգման գործընթացի երկրորդ քայլ, Ընկերությունը գնահատում է ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները՝ պարզելու համար, թե արդյոք դրանք բավարարում են SPPI գնահատման պահանջներին:

Այս գնահատման նպատակով, մայր գումար հասկացությունը սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ճանաչման ժամանակ և կարող է փոխվել ֆինանսական ակտիվի կյանքի ընթացքում (օրինակ՝ եթե կան մայր գումարի մարումներ կամ վարձատրության/գեղչի ամորտիզացիա):

Վարկային պայմանագրի մեջ սովորաբար տոկոսի ամենակարևոր տարրերն են՝ փողի ժամանակային արժեքը և վարկային ռիսկը: SPPI գնահատումը իրականացնելու համար Ընկերությունը կիրառում է դատողություն և հաշվի է առնում համապատասխան գործոններ, ինչպիսիք են ֆինանսական ակտիվի արժույթը և տոկոսադրույքի գործողության ժամանակահատվածը:

Համեմատության համար, այն պայմանագրային դրույթները, որոնք առաջացնում են ավելի քան նվազագույն ենթարկվածություն ռիսկերին կամ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի տատանողականության, որոնք կապված չեն բազային վարկային պայմանագրի հետ, չեն առաջացնում միայն մայր գումարի և դրա չնարված մասի վրա տոկոսի վճարում հանդիսացող պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր: Այս դեպքերում ֆինանսական ակտիվը պետք է չափվի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ

Ընկերությունը կիրառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով պարտքային գործիքների դասակարգում, եթե միաժամանակ առկա են հետևյալ երկու պայմանները.

- ▶ Գործիքը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ինչպես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվների վաճառքը,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բավարարում են SPPI ստուգման չափանիշներին:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքները հետագայում չափվում են իրական արժեքով՝ իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացող օգուտները և վնասները ճանաչելով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Տոկոսային եկամուտը և փոխարժեքային տարբերություններից օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում նույն կերպ, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները: Ապաճանաչման պահին, նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված գումարային օգուտները կամ վնասները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների համար ակնկալվող վարկային կորուստները չեն նվազեցնում այդ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում շարունակվում են ներկայացվել իրական արժեքով: Փոխարենը, այն պահուստի չափով գումարը, որը կառաջանար, եթե ակտիվները չափվեին ամորտիզացված արժեքով, ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում՝ որպես կուտակված արժեքը գումար, շահույթում կամ վնասում համապատասխան ծախսագրմամբ: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված վնասը ակտիվի ապաճանաչումից հետո վերադասակարգվում է շահույթի և վնասի կազմ:

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորությունների վերադասակարգում

Ընկերությունը սկզբնական ճանաչումից հետո չի վերադասակարգում իր ֆինանսական ակտիվները, չհաշված բացառիկ դեպքերը, երբ Ընկերությունը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում: Ընկերությունը չի կատարել ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերադասակարգում 2020թ-ին:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են բանկերում պահվող դրամական միջոցները և կարճաժամկետ ավանդները, որոնք ունեն մինչև 90 օր մարման ժամկետ և ծանրաբեռնված չեն պայմանագրային պարտավորություններով:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Վարկեր և փոխառություններ**

Թողարկված ֆինանսական գործիքները կամ դրանց բաղկացուցիչները դասակարգվում են որպես պարտավորություններ, եթե պայմանագրային համաձայնության արդյունքում Ընկերությունն ունի պարտավորություն փոխանցելու դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ, կամ այլ կերպ կատարելու պարտավորությունները, բացի հաստատուն գումարով դրամական միջոցների կամ այլ ֆինանսական ակտիվների՝ սեփական բաժնեմասային գործիքների հաստատուն քանակով փոխարինելը: Նման գործիքները իրենց մեջ ներառում են ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունները, բանկերի միջոցները, հաճախորդների հաշիվները, այլ փոխառու միջոցները, թողարկված պարտատոմսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո փոխառու միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառման միջոցով: Պարտավորության ապաճանաչման դեպքում, ինչպես նաև ամորտիզացիայի ընթացքում, եկամուտներն ու ծախսերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ և ֆինանսական վարձակալությունից ստացված եկամտի ճանաչումը

Վարձակալության սկիզբը վարձակալության համաձայնագրի ամսաթվից և կողմերի՝ վարձակալության հիմնական դրույքների կատարման հանձնառության ստանձնման ամսաթվից ամենավաղն է: Այդ ամսաթվին՝

- ▶ վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական վարձակալություն, և
- ▶ որոշվում են վարձակալության ժամկետի մեկնարկի դրությամբ ճանաչվելիք գումարները:

Վարձակալության ժամկետի մեկնարկն այն ամսաթիվն է, որից սկսած վարձակալն իրավասու է իրագործել վարձակալված ակտիվն օգտագործելու իր իրավունքը: Դա վարձակալության սկզբնապես ճանաչման ամսաթիվն է (այսինքն՝ վարձակալությունից բխող ակտիվների, պարտավորությունների, եկամուտների կամ ծախսերի ճանաչումն է համապատասխան դեպքում):

Ֆինանսական վարձակալության ժամկետի մեկնարկի պահից Ընկերությունը ճանաչում է վարձակալությունում գուտ ներդրումների գումարը, որը նվազագույն վարձավճարների գծով ստացվելիք գումարն է՝ վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով զեղչված: Համախառն ներդրումների և դրանց ներկա արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է որպես ֆինանսական վարձակալությունից չվաստակած եկամուտ:

Ֆինանսական եկամտի ճանաչումը հիմնված է այնպիսի գրաֆիկի վրա, որն ապահովում է հատուցման հաստատուն պարբերական դրույք ֆինանսական վարձակալության շրջանակներում վարձատուի գուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների սկզբնական գնահատման մեջ:

Ֆինանսական ակտիվների հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները հաշվանցվում են պարտավորություններով և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են գուտ մնացորդով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը գուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվներն իրացնելու և պարտավորությունները մարելու մտադրություն: Հաշվանցում կատարելու իրավունքը չպետք է պայմանավորված լինի ապագա ժամանակաշրջանի դեպքերով և պետք է լինի իրավաբանորեն ամրագրված ստորև ներկայացված բոլոր դեպքերում՝

- ▶ բնականոն գործունեության ընթացքում,
- ▶ դեֆոլտի դեպքում,
- ▶ կազմակերպության և բոլոր գործընկերների անվճարունակության կամ սնանկության դեպքում:

Սույն պայմանները, որպես կանոն, չեն տարածվում հաշվանցման գլխավոր համաձայնությունների վրա, և համապատասխան ակտիվներն ու պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են համախառն արժեքով:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորությունների ապաճանաչումը*****Ֆինանսական ակտիվներ***

Ֆինանսական ակտիվը (կամ, կիրառելի դեպքերում, ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ

- ▶ ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքի ժամկետն ավարտված է,
- ▶ կազմակերպությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամբողջությամբ և առանց էական ուշացման փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրով, ինչպես նաև,
- ▶ Ընկերությունը (ա) փոխանցել է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցել և չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը:

Այն դեպքում, երբ Ընկերությունը փոխանցել է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, ո՛չ փոխանցել և ո՛չ էլ պահպանում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցել ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը, ակտիվը ճանաչվում է այնքանով, որքանով Ընկերությունը շարունակում է մասնակցություն ունենալ տվյալ ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի նկատմամբ երաշխիքի ձև, այդպիսի մասնակցությունը չափվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեք և փոխհատուցման առավելագույն գումար, որը կարող է պահանջվել Ընկերությունից:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի գծով թողարկված/կամ գնված օպցիոնի ձև (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), Ընկերության մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Ընկերությունը կարող է հետ գնել փոխանցված ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված ակտիվի գծով վաճառված օպցիոնի (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցված ակտիվի իրական արժեք և օպցիոնի իրագործման գին:

Դուրսգրումը

Ֆինանսական ակտիվները մասամբ կամ ամբողջությամբ դուրս են գրվում միայն այն ժամանակ, երբ Ընկերությունը դադարեցրել է վերականգնումը՝ կապված գրավի իրացման կամ դրա բռնագանձման ցածր հավանականությամբ: Եթե դուրս գրվող գումարը գերազանցում է կուտակված կորուստների պահուստը, տարբերությունը նախ ավելացվում է պահուստին, որը այնուհետև կիրառվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի հանդեպ: Բոլոր հետագա վերականգնումները հաշվանցվում են վարկային կորուստներից ծախսերի հետ: Դուրսգրումը հանդիսանում է ապաճանաչման դեպք:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ մարվում, չեղյալ է համարվում կամ լրանում է դրա գործողության ժամկետը:

Եթե նույն վարկատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն փոփոխված են նախորդի համեմատ, նման փոխարինումը կամ փոփոխությունը դիտվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ձանաչում, իսկ համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը արտացոլվում է շահույթում կամ վնասում:

Հարկում

Շահութահարկի գծով ընթացիկ ծախսը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվարկվում են ժամանակավոր տարբերությունների վրա՝ կիրառելով պարտավորությունների մեթոդը: Հետաձգված շահութահարկը հաշվարկվում է բոլոր ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվությունների համար ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են Ընկերությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող գույքի կամ ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ձանաչման ժամանակ, և որն առաջացման պահին չի ազդում ո՛չ հաշվապահական, ո՛չ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Հարկում (շարունակություն)**

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկային այն դրույքներով, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակաշրջանում՝ հիմք ընդունելով այն հարկերի դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները արտացոլվում են սկզբնական արժեքով առանց ամենօրյա սպասարկման ծախսերի՝ հանած կուտակված մաշվածությունն ու արժեզրկումից կուտակված վնասները: Այդ գումարը ներառում է սարքավորման փոխարինման ժամանակ կատարված ծախսերը, եթե դրանք բավարարում են ճանաչման չափանիշներին:

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է արժեզրկման տեսանկյունից այն դեպքում, երբ առաջանում են դեպքերի կամ իրավիճակների այնպիսի փոփոխություններ, որոնք վկայում են, որ այդպիսի ակտիվների արժեքը, հնարավոր է, որ չի փոխհատուցվի:

Ակտիվի մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն ժամանակ, երբ այն օգտագործման համար մատչելի է դառնում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով՝ հետևյալ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետների ընթացքում:

	<i>Տարի</i>
Շենքեր	20
Տնտեսական գույք	8
Համակարգչային տեխնիկա	1
Փոխադրամիջոցներ	8

Ակտիվի մնացորդային արժեքները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մաշվածության հաշվարկման մեթոդները վերանայվում են, եթե անհրաժեշտ է, փոփոխվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում:

Վերանորոգումների և արդիականացման հետ կապված ծախսումները ծախսագրվում են կատարման ժամանակ և ներառվում են այլ գործառնական ծախսերի կազմում բացառությամբ, եթե դրանք որակավորվում են որպես կապիտալացվող:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները ներառում են համակարգչային ծրագրերն ու լիցենզիաները:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ձեռքբերման արժեքով: Ձեռնարկատիրական միավորման արդյունքում ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվների արժեքը ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ դրանց իրական արժեքն է: Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կուտակված վնասները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով օգտակար ծառայության ընթացքում և գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից, երբ առկա են ոչ նյութական ակտիվի արժեզրկման հայտանիշեր: Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են, նվազագույնը՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունն ունի գործող իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Բաժնետիրական կապիտալ***Բաժնետիրական կապիտալ*

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը, որոնք դիսկրետիզացիայի շահաբաժինների իրավունք են տալիս, դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման դեպքերի, արտացոլվում են սեփական կապիտալում որպես թողարկման գծով մուտքերից նվազեցում: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

Շահաբաժիններ

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շահաբաժինները նվազեցվում են սեփական կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն միայն այն դեպքում, երբ դրանք հայտարարվել են մինչև հաշվետու ամսաթիվը ներառյալ: Մինչև հաշվետու ամսաթիվը առաջարկված կամ հաշվետու ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը առաջարկված կամ հայտարարված շահաբաժինները բացահայտվում են ֆինանսական հաշվետվություններում:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, այլ բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ պարտավորության մարման հետ կապված ռեսուրսների արտահոսքը համարվում է քիչ հավանական: Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այն դեպքերում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը

Եկամուտները ճանաչվում են, եթե հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կներհոսեն Ընկերություն, և այդ եկամուտները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն նախքան եկամտի ճանաչումը:

Տոկոսային և համանման եկամուտ և ծախս

Ընկերությունը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվների համախառն արժեքի նկատմամբ, բացառությամբ արժեզրկված ակտիվների: Արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) այն տոկոսադրույքն է, որով գեղջված ակնկալվող ապագա դրամական վճարումները կամ ներհոսքերը ֆինանսական գործիքի ենթադրվող ողջ օգտագործման ժամանակահատվածում կամ կիրառելի դեպքերում՝ ավելի կարճ ժամանակահատվածում, ճշգրտորեն գեղջվում են մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության զուտ հաշվեկշռային արժեքը: Հաշվարկի ժամանակ հաշվի են առնվում ֆինանսական գործիքի գծով բոլոր պայմանագրային պայմանները (օրինակ՝ ժամկետից շուտ մարման իրավունքը) և միջնորդավճարների գծով կամ լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն կապված են գործիքի հետ և որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մաս են կազմում, սակայն հաշվի չեն առնվում ապագա վնասները: Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքները ճշգրտվում են Ընկերության կողմից միջոցների ելքերի կամ մուտքերի գնահատումների վերանայման դեպքում: Ճշգրտված հաշվեկշռային արժեքը հաշվարկվում է սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա, իսկ հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ կամ ծախս:

Երբ ֆինանսական ակտիվը դառնում է արժեզրկված, Ընկերությունը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտը՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ֆինանսական ակտիվը վերականգնվում է և այլևս արժեզրկված չէ, Ընկերությունը վերադառնում է համախառն հիմքով տոկոսային եկամտի հաշվարկին:

Ձեռք բերված կամ ստեղծված՝ արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների համար Ընկերությունը տոկոսային եկամուտը հաշվարկում է՝ հաշվարկելով վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) և կիրառելով այն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) այն տոկոսադրույքն է, որով սկզբնական ճանաչման ժամանակ գեղջվում են ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը (ներառյալ վարկային կորուստները)՝ ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեքին:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը (շարունակություն)**

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող բոլոր ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում «Այլ տոկոսային եկամուտներում» օգտագործելով պայմանագրային տոկոսադրույքը:

Ֆինանսական վարձակալությունից տոկոսային եկամուտի ճանաչումը հիմնված է այնպիսի գրաֆիկի վրա, որն ապահովում է հատուցման հաստատուն պարբերական դրույք ֆինանսական վարձակալության շրջանակներում գուտ ներդրումների նկատմամբ:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

Հաճախորդներին մատուցվող տարբեր ծառայություններից Ընկերությունը ստանում է միջնորդավճարների գծով եկամուտ: Միջնորդավճարների գծով եկամուտը կարող է բաժանվել հետևյալ երկու խմբի.

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ, որը ստացվում է որոշակի ժամանակահատվածում մատուցվող ծառայություններից

Միջնորդավճարների գծով եկամուտը, որը ստացվում է որոշակի ժամանակահատվածում մատուցվող ծառայություններից, հաշվեգրվում է այդ ժամանակահատվածի ընթացքում, քանի որ համապատասխան կատարողական պարտավորությունները բավարարված են: Նման հոդվածները ներառում են միջնորդավճարների գծով եկամուտը ակտիվների կառավարման, պահառության և կառավարման ու խորհրդատվական այլ ծառայությունների համար միջնորդավճարները:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ՝ միջնորդային ծառայությունների գծով

Երրորդ անձի անունից գործարքի բանակցություններն անցկացնելու և մասնակցելու համար (օրինակ՝ երբ Ընկերության կատարողական պարտավորություն է բաժնետոմսերի կամ այլ արժեթղթերի առքը, կամ ընկերության առք ու վաճառքի համաձայնագրի կնքումը) ստացված կոմիսիոն վճարները ճանաչվում են այդ գործարքի ավարտից հետո: Միջնորդավճարները կամ դրանց բաղկացուցիչ մասերը, որոնք կապված են որոշակի կատարողական պարտավորությունների հետ, ճանաչվում են համապատասխան ցուցանիշների բավարարումից հետո: Երբ պայմանագրով նախատեսված է փոփոխական փոխհատուցում, միջնորդավճարների գծով եկամուտը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով որ հավանական է, որ ճանաչված կուտակային եկամտի զգալի մասի հակադարձում տեղի չի ունենա, մինչև հետագայում լուծվի փոփոխական փոխհատուցման հետ կապված անորոշությունը:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Շահաբաժիններից եկամուտը ճանաչվում է, երբ Ընկերության կողմից վճարումը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Արտարժույթի վերահաշվարկ

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը Ընկերության գործառնական ու հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթի՝ գործարքի օրվա միջին շուկայական փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվներն ու պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված գործարքների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Փոխարժեքային տարբերություններից գուտ օգուտներ/(վնասներ)» արտարժույթի վերագնահատում» հոդվածում: Ոչ դրամային հոդվածների համար, որոնք ներկայացվում են արտարժույթով արտահայտված սկզբնական արժեքով, վերագնահատման ժամանակ կիրառվում է սկզբնական գործարքի ամսաթվի փոխարժեքը: Իրական արժեքով հաշվառվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքը:

Գործարքի ամսաթվի դրությամբ պայմանագրային փոխարժեքի և ԿԲ փոխարժեքի տարբերությունը ներառվում է եկամտի կազմում՝ «Փոխարժեքային տարբերություններից գուտ օգուտներ/ (վնասներ) արտարժույթով կատարված գործարքի գծով» հոդվածում: 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԿԲ-ի կողմից հայտարարված փոխարժեքը կազմում էր 1 ԱՄՆ դոլարի համար 522.59 ՀՀ դրամ և 479.7 ՀՀ դրամ, 1 Եվրոյի համար 641.11 ՀՀ դրամ և 537.26 ՀՀ դրամ, 1 ռուսական ռուբլիի համար 7.02 ՀՀ դրամ և 7.77 ՀՀ դրամ, համապատասխանաբար:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)**Հրապարակված, բայց ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ**

Ստորև ներկայացված են նոր և փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք թողարկվել են, բայց Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման օրվա դրությամբ դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերության մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները ուժի մեջ մտնելուց հետո:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՀՀՄՍ 8-ում՝ «ձեռնարկային» սահմանում

2018թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՍ Խորհուրդը թողարկել է ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում»-ի և ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ»-ի փոփոխությունները՝ էականության սահմանում բոլոր ստանդարտներում համապատասխանեցնելու և սահմանման որոշ ասպեկտներ հստակեցնելու համար: Նոր սահմանումը նշում է, որ «Տեղեկատվությունը էական է, եթե խելամտորեն ակնկալում է, որ դրա բացթողումը, սխալ ներկայացումը կամ խեղաթյուրումը կարող է ազդել հիմնական օգտագործողների՝ հաշվետու կազմակերպության ընդհանուր նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող որոշումների վրա, որոնք ֆինանսական տեղեկատվություն են տրամադրում որոշակի հաշվետու կազմակերպության վերաբերյալ:

Էականության սահմանման փոփոխությունների արդյունքում չի ակնկալվում էական ազդեցություն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխում – Փուլ 2. Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՀՀՄՍ 7, ՀՀՄՍ 4 և ՀՀՄՍ 16 ստանդարտներում

2020թ. օգոստոսին ՀՀՄՍ-ն թողարկել է Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխում – Փուլ 2. Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՀՀՄՍ 7, ՀՀՄՍ 4 և ՀՀՄՍ 16 ստանդարտներում՝ պարզաբանելու հաշվապահական հաշվառման այն խնդիրները, որոնք առաջանում են IBOR-ը (միջբանկային մեկօրյա տոկոսադրույք) RFR-ով (ռիսկից զերծ տոկոսադրույքով) փոխարինելիս:

Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխման 2-րդ փուլը ներառում է մի շարք մեղմացումներ և լրացուցիչ բացահայտումներ: Մեղմացումները կիրառվել են այն ժամանակ, երբ ֆինանսական գործիքը անցում է կատարում IBOR-ից (միջբանկային մեկօրյա տոկոսադրույքից) RFR-ի (ռիսկից զերծ տոկոսադրույքի):

Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխման արդյունքում պայմանագրային դրամական հոսքերի որոշման հիմունքների փոփոխությունները, հանդիսանալով գործնական միջոց, պետք է դիտարկվեն որպես լուրջագույն տոկոսադրույքի փոփոխության արդյունք, պայմանով որ այդ ֆինանսական գործիքի համար անցումը IBOR (միջբանկային մեկօրյա տոկոսադրույք) ուղենիշային տոկոսադրույքից RFR-ի (ռիսկից զերծ տոկոսադրույք) տեղի է ունենում տնտեսապես հավասար հիմունքներով:

Ընկերությունը կկիրառի IBOR-ի (միջբանկային մեկօրյա տոկոսադրույքի) 2-րդ փուլի բարեփոխումը 2021թ. հունվարի 1-ից:

4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ**Դատողություններ**

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ՀՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը պետք է կատարի դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի գծով ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված զգալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 20-ում՝ «Ռիսկերի կառավարում»:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ (շարունակություն)**Գնահատումների անորոշություն**

Ընկերության կողմից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված գումարների վերաբերյալ ղեկավարությունը կատարել է հետևյալ առավել կարևոր գնահատումները և դատողությունները.

Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստ

ՖՀՄՍ 9 կիրառելիս բոլոր տեսակների ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումը գնահատելիս պահանջվում են դատողություններ և գնահատումներ: Այդ գնահատումները պայմանավորված են մի շարք գործոններով, որոնց փոփոխությունները կարող են հանգեցնել պահուստի տարբեր մակարդակների: Այս գնահատումները ստացվում են մի շարք մուտքային փոփոխականների ընտրության և դրանց փոխկապակցման վերաբերյալ հիմնարար ենթադրությունների վրա կառուցված մոդելների արդյունքում:

Ընկերությունը գնահատում է ֆինանսական վարձակալության գծով արժեզրկման կորուստները յուրաքանչյուր տեսակի վարձակալության գծով նախկին պատմական փորձի հիման վրա: Ընկերությունը առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով՝

- ▶ ԱՎԿ-ի մոդելների ձևավորումը, ներառյալ՝ բազմաթից բանաձևերի և մուտքային տվյալների ընտրությունը,
- ▶ Մակրոտնտեսական սցենարների և տնտեսական տվյալների (օրինակ՝ գործազրկության մակարդակը, գրավի արժեքը) առնչության որոշումը և դրանց ազդեցությունը PD-ի, EAD-ի և LGD-ի վրա,
- ▶ Մակրոտնտեսական սցենարների ընտրություն և նրանց հավանականությունների կշիռների որոշումը՝ գնահատելու տնտեսական մուտքային տվյալները ECL մոդելների համար:

Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների արժեզրկման գծով պահուստը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 889,486 հազար ՀՀ դրամ (2019: 124,276 հազար ՀՀ դրամ): Մանրամասները տես Ծան. 6 և Ծան. 20:

5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները ներառում են.

	<i>2020թ.</i>	<i>2019թ.</i>
Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	46,990	47,103
Արժեզրկում	(2)	(2)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	46,988	47,101

2020թ. ընթացքում ԱՎԿ-ում փոփոխություններ չեն եղել:

Ստորև ներկայացված է ԱՎԿ-ի փոփոխությունների վերլուծությունը 2019թ. ընթացքում.

	<i>Փուլ 1</i>
ԱՎԿ պահուստ 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(1,317)
Մարված ակտիվներ	1,315
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(2)

(հազար ՀՀ դրամ)

6. Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ

	2020թ.	2019թ.
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	10,874,155	8,916,478
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	18,805,608	14,605,212
Հինգ տարուց ավել ժամկետով	1,230,120	698,723
Նվազագույն վարձավճարներ	30,909,883	24,220,413
Չվաստակած ֆինանսական եկամուտ		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	(537,795)	(601,757)
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	(3,941,865)	(2,938,665)
Հինգ տարուց ավել ժամկետով	(523,343)	(242,864)
Հանած՝ չվաստակած ֆինանսական եկամուտ	(5,003,003)	(3,783,286)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	25,906,880	20,437,127
Հանած՝ արժեզրկման գծով պահուստ	(889,486)	(124,276)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	25,017,394	20,312,851

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարները ներառում են ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերի շրջանակներում ձեռքբերված, բայց ճանապարհին գտնվող սարքավորումներ 9,213 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2019թ.՝ 103,216 հազ. ՀՀ դրամ)։

	2020թ.	2019թ.
Ֆինանսական վարձակալություն կորպորատիվ հաճախորդներին	22,009,853	17,098,900
Ֆինանսական վարձակալություն մանրածախ հաճախորդներին	3,897,027	3,338,227
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	25,906,880	20,437,127
Արժեզրկման գծով պահուստ	(889,486)	(124,276)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	25,017,394	20,312,851

Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունների վերլուծությունը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020թ.				
հունվարի 1-ի դրությամբ	20,196,143	139,487	101,497	20,437,127
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	10,863,250	–	–	10,863,250
Մարված ակտիվներ	(6,635,441)	(54,422)	(27,710)	(6,717,573)
Տեղափոխում Փուլ 1	26,684	(26,684)	–	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(2,377,060)	2,377,060	–	–
Տեղափոխում Փուլ 3	(761,169)	(25,340)	786,509	–
Արտարժույթի ձգրտումներ	1,173,920	244,083	4,613	1,422,616
Դուրսգրված գումարներ	–	–	(110,420)	(110,420)
Վերականգնումներ	–	–	11,880	11,880
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,486,327	2,654,184	766,369	25,906,880

(հազար ՀՀ դրամ)

6. Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ (շարունակություն)

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	44,718	5,172	74,386	124,276
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	260,455	–	–	260,455
Մարված ակտիվներ	(5,913)	(111)	(9,957)	(15,981)
Տեղափոխում Փուլ 1	411	(411)	–	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(31,935)	31,935	–	–
Տեղափոխում Փուլ 3	(162,522)	5,841	156,681	–
Արտարժույթի ճշգրտումներ	8,691	6,450	3,792	18,933
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-երի վրա				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(220)	22,466	531,410	553,656
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	49,788	(205)	(2,895)	46,688
Դուրսգրված գումարներ	–	–	(110,420)	(110,420)
Վերականգնումներ	–	–	11,880	11,880
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	163,473	71,137	654,876	889,486

Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունների վերլուծությունը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	13,600,521	137,726	106,864	13,845,111
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	12,215,537	–	–	12,215,537
Մարված ակտիվներ	(5,512,288)	(45,033)	(80,813)	(5,638,134)
Տեղափոխում Փուլ 1	80,128	(78,866)	(1,262)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(125,847)	125,847	–	–
Տեղափոխում Փուլ 3	(61,908)	(187)	62,095	–
Դուրսգրված գումարներ	–	–	(41,687)	(41,687)
Վերականգնումներ	–	–	56,300	56,300
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	20,196,143	139,487	101,497	20,437,127
ԱՎԿ պահուստ 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	10,670	3,904	72,707	87,281
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	37,091	–	–	37,091
Մարված ակտիվներ	(1,522)	(204)	(51,474)	(53,200)
Տեղափոխում Փուլ 1	3,960	(3,597)	(363)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(3,741)	3,741	–	–
Տեղափոխում Փուլ 3	(6,150)	(15)	6,165	–
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-երի վրա				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(3,792)	1,362	43,347	40,917
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	8,202	(19)	(10,609)	(2,426)
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(41,687)	(41,687)
Վերականգնումներ	–	–	56,300	56,300
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	44,718	5,172	74,386	124,276

(հազար ՀՀ դրամ)

6. Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ (շարունակություն)**Գրավի և վարկային ռիսկը զսպող այլ գործիքների վերլուծություն**

Հաճախորդներից ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերի դեպքում պայմանագրի գույքը ծառայում է որպես գրավ պայմանագրերի համար:

Գրավների և այլ ապահովվածության բացակայելու դեպքում Փուլ 3 դասակարգված ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների ԱՎԿ պահուստը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կլիներ ավելին հետևյալ չափով.

	2020թ.
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	14,527
	14,527

Ընկերության քաղաքականություն է՝ բռնագանձված գրավը իրացնել սովորական գործունեության ընթացքում: Վաճառքից եկամուտները օգտագործվում են ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների գծով պահանջները նվազեցնելու կամ մարելու համար: Ընդհանուր առմամբ, Ընկերությունը չի օգտագործում բռնագանձված գրավը սեփական օգտագործման համար: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բռնագանձված ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը 25,145 հազ. ՀՀ դրամ է (2019թ. 25,304 հազ. ՀՀ դրամ):

Գրավադրված ակտիվներ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 6,062,766 հազ. ՀՀ դրամ համախառն արժեքով ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարները (2019թ.՝ 6,361,771 հազ. ՀՀ դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների համար (տե՛ս Ծան. 10):

Ֆինանսական վարձակալության պորտֆելի տնտեսական և աշխարհագրական վերլուծություն

Ֆինանսական վարձակալությունները առավելապես տրամադրվել են ՀՀ հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ոլորտներում.

	2020թ.	2019թ.
Առևտուր	4,870,308	4,191,826
Շինարարություն	4,151,089	3,607,015
Ծառայությունների ոլորտ	3,273,488	2,242,342
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	2,986,422	2,334,987
Գյուղատնտեսություն	2,231,578	1,507,351
Արտադրություն	1,795,821	1,159,495
Տրանսպորտ	1,693,781	1,241,558
Ավիափոխադրումներ	478,038	510,778
ՀԷԿ-եր	235,110	177,350
Կաշվե իրերի արտադրություն	62,538	66,274
Այլ	231,680	59,924
Ֆինանսական վարձակալություն մանրածախ հաճախորդներին	3,897,027	3,338,227
Արժեզրկման գծով պահուստ	(889,486)	(124,276)
	25,017,394	20,312,851

(հազար ՀՀ դրամ)

7. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Շենքեր	Համա- կարգչային տեխնիկա	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	401,949	50,326	53,612	27,260	5,758	538,905
Ավելացում	–	14,454	6,285	–	–	20,739
Դուրս գրում	–	(5,398)	–	–	–	(5,398)
Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	401,949	59,382	59,897	27,260	5,758	554,246
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	151,025	25,005	49,310	11,762	288	237,390
Հաշվետու տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	20,149	11,853	3,094	2,839	–	37,935
Դուրս գրում	–	(5,399)	–	–	–	(5,399)
Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	171,174	31,459	52,404	14,601	288	269,926
Զուտ հաշվեկշռային արժեք 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	230,775	27,923	7,493	12,659	5,470	284,320
	Շենքեր	Համա- կարգչային տեխնիկա	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	401,949	44,353	51,417	26,689	5,758	530,166
Ավելացում	–	7,187	2,444	571	–	10,202
Դուրս գրում	–	(1,214)	(249)	–	–	(1,463)
Մնացորդը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	401,949	50,326	53,612	27,260	5,758	538,905
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	130,932	22,255	46,473	9,585	288	209,533
Հաշվետու տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	20,093	3,964	3,086	2,177	–	29,320
Դուրս գրում	–	(1,214)	(249)	–	–	(1,463)
Մնացորդը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	151,025	25,005	49,310	11,762	288	237,390
Զուտ հաշվեկշռային արժեք 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	250,924	25,321	4,302	15,498	5,470	301,515

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների կազմում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվները կազմում են 72,522 հազ. ՀՀ դրամ (2019թ՝ 77,501 հազ. ՀՀ դրամ):

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Այլ ակտիվներ

Այլ ակտիվները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2020թ.	2019թ.
Կանխավճարներ վարձակալած գույքի մատակարարներին	1,956,666	1,458,426
Դեբիտորական պարտքեր	187,922	205,428
Հանած՝ այլ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստ	(14,708)	(6,149)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,129,880	1,657,705
Հաշվանցման ենթակա ԱԱՀ	10	797,381
Վարձակալության նպատակով գնված գույք	302,204	254,846
Վերադարձված վարձակալած գույք	25,145	25,305
Այլ ակտիվներ	4,71	5,079
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	332,070	1,082,611
Այլ ակտիվներ	2,461,950	2,740,316

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա այլ ֆինանսական ակտիվներ գծով ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է՝

	Փուլ 1	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	6,149	–	6,149
Ստեղծված և մարված ակտիվներ (զուտ գումար)	8,949	–	8,949
Տեղափոխում Փուլ 3	(390)	390	–
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-երի վրա ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	–	56,152	56,152
Դուրս գրված գումարներ	–	(56,542)	(56,542)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,708	–	14,708

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա այլ ֆինանսական ակտիվներ գծով ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է՝

	Փուլ 1
ԱՎԿ պահուստ 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	11,937
Ստեղծված և մարված ակտիվներ (զուտ գումար)	(5,788)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,149

9. Բանկերից ստացված վարկեր

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի երկու բանկից ստացված վարկեր 10,282,139 հազ. ՀՀ դրամ հաշվեկշռային արժեքով (2019թ.՝ երկու բանկ 8,662,325 հազ. ՀՀ դրամ):

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի մայր կազմակերպության կողմից ներգրավված վարկեր 10,142,721 հազ. ՀՀ դրամ հաշվեկշռային արժեքով (2019թ.՝ երկու բանկ 8,253,632 հազ. ՀՀ դրամ), որի մնացորդը գերազանցում է կապիտալի 10%-ը:

10. Այլ փոխառություններ

	2020թ.	2019թ.
Գրավով չապահովված փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	5,003,254	3,548,321
Գրավով ապահովված փոխառություններ ՀՀ ԿԲ-ից	6,280,190	5,332,012
Այլ փոխառություններ	11,283,444	8,880,333

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 6,062,766 հազ. ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարները (2019թ.՝ 6,361,771 հազ. ՀՀ դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների համար (տե՛ս Ծան. 6):

(հազար ՀՀ դրամ)

10. Այլ փոխառություններ (շարունակություն)

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի չորս գործընկեր (2019թ.՝ չորս գործընկեր), որոնց հետ մնացորդները գերազանցում են կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 10,786,271 հազ. ՀՀ դրամ (2019թ.՝ 8,529,894 հազ. ՀՀ դրամ):

Պարտադիր պայմանների բավարարում

Ընկերությունը պետք է բավարարի վարկային պայմանագրերով նախատեսված որոշ պարտադիր պայմաններին: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը բավարարել է բոլոր պարտադիր պայմաններին: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը խախտել է ֆինանսական կազմակերպությունների հետ կնքված վարկային պայմանագրերով նախատեսված որոշ պարտադիր պայմաններ:

Համապատասխանաբար միջազգային կազմակերպություններից ներգրավված 491,834 հազ. ՀՀ դրամ գումարի չափով փոխառությունները դասակարգվել են «մեկ տարվա ընթացքում» կատեգորիայում՝ Ծանոթագրություն 22-ի մարման ժամկետների վերլուծությունում, և «ցպահանջ և մինչև 1 ամիս» կատեգորիայում՝ Ծանոթագրություն 20-ի իրացվելիության վերլուծությունում:

11. Հարկում

Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է հետևյալ հոդվածներից.

	2020թ.	2019թ.
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	(188,337)	(196,387)
Նախորդ ժամանակաշրջանի շահութահարկի ճշգրտում	488	5,523
Հետաձգված հարկային ծախս՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	139,535	31,267
Շահութահարկի գծով ծախս	(48,314)	(159,597)

Ընկերությունների համար (ներառյալ վարկային կազմակերպությունները) կիրառվող շահութահարկի դրույքաչափը 2020թ. կազմել է 18% (2019թ.՝ 20%):

Շահութահարկի արդյունավետ դրույքաչափը տարբերվում է շահութահարկի՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափից: Օրենքով սահմանված դրույքաչափի հիման վրա շահութահարկի գծով ծախսի համաձայնեցումը իրականի հետ հետևյալն է.

	2020թ.	2019թ.
Շահույթ մինչև հարկումը	269,044	730,949
Շահութահարկի գծով ծախս՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափով (2020թ. համար 18%, 2019թ. համար 20%)	(48,428)	(146,190)
Չնվազեցվող ծախսեր	(374)	(15,803)
Նախորդ ժամանակաշրջանի շահութահարկի ճշգրտում	488	5,523
Շահութահարկի դրույքաչափի փոփոխության ազդեցություն	—	(3,127)
Շահութահարկի գծով ծախս	(48,314)	(159,597)

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Հարկում (շարունակություն)**Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)**

Ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարիների համար ներկայացված է ստորև.

	Մնացորդը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	Հաիություն կամ վնասում ձանաչված	Մնացորդը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Հաիություն կամ վնասում ձանաչված	Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	263	–	263	–	263
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	726	4,349	5,075	2,324	7,399
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	(15,968)	25,464	9,496	133,769	143,265
Այլ փոխառություններ	5,546	1,458	7,004	–	7,004
Այլ պարտավորություններ	573	2,846	3,419	1,029	4,448
Այլ ակտիվներ	5,494	(2,850)	2,644	2,413	5,057
	(3,366)	31,267	27,901	139,535	167,436

12. Վարկային կորուստների գծով ծախս

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա շահություն կամ վնասում ձանաչված ֆինանսական ակտիվներ գծով ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է՝

	Ծան	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	6	304,110	22,150	518,558	844,818
Այլ ակտիվներ	8	8,559	–	56,542	65,101
Ընդամենը վարկային կորուստների գծով ծախս		312,669	22,150	575,100	909,919

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա շահություն կամ վնասում ձանաչված ֆինանսական ակտիվներ գծով ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է՝

	Ծան	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	(1,315)	–	–	(1,315)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	6	39,979	1,139	(18,736)	22,382
Այլ ակտիվներ	8	(5,788)	–	–	(5,788)
Ընդամենը վարկային կորուստների գծով ծախս		32,876	1,139	(18,736)	15,279

13. Այլ պարտավորություններ

	2020թ.	2019թ.
Կանխավճարներ վարձակալներից	1,139,852	906,609
Կրեդիտորական պարտքեր	155,463	115,380
Ստացված շնորհ	25,042	16,060
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,320,357	1,038,049
Հաիութահարկից բացի այլ հարկային պարտավորություններ	41,596	39,920
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	64,824	36,889
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	106,420	76,809
	1,426,777	1,114,858

(հազար ՀՀ դրամ)

14. Կապիտալ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 200 սովորական բաժնետոմսերից (2019թ.՝ 200 սովորական բաժնետոմսեր), որոնցից յուրաքանչյուրի անվանական արժեքը կազմում է 19,237,197 ՀՀ դրամ: Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժիններ և քվեարկել Ընկերության ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված՝ Ընկերության առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով: 2020թ. Ընթացքում Ընկերության կողմից շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել (2019թ.՝ շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել):

15. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ**Գործարար միջավայր**

Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերի զարգացումը՝ շուկայական տնտեսության պահանջներին համապատասխան: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը առավելապես կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից իրականացվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետությունից:

Ընկերությունը գործունեությունը ծավալում էր ցածր տնտեսական ակտիվության պայմաններում՝ Լեռնային Ղարաբաղում ռազմական հակամարտության սրման և կորոնավիրուսային համաճարակի բռնկման պատճառով: Տնտեսական և քաղաքական հեռանկարի հետ կապված անորոշության պայմաններում հայկական դրամն 2020թ.-ի նոյեմբերից սկսած արժեզրկվեց ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ՝ տարվա վերջին հանգեցնելով 12-ամսյա գնաճի 3.7%-ի աճի: Սրա հետևանքով ՀՀ Կենտրոնական բանկը տարվա վերջին բարձրացրեց վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը 1.0 տոկոսային կետով:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ ձեռնարկում է համապատասխան միջոցներ ներկայիս իրավիճակում Ընկերության գործունեության կայունությունը ապահովելու համար:

Իրավական միջավայր

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարության գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունները, եթե այդպիսիք լինեն, զգալի բացասական ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա: Ղեկավարությունը տեղյակ չէ Ընկերության դեմ որևիցե փաստացի, սպասվող կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

Հարկային միջավայր

ՀՀ հարկային համակարգը զարգացման փուլում է, և նրան բնորոշ են հաճախակի փոփոխությունները օրենսդրությունում, պաշտոնական հայտարարություններում և դատական որոշումներում, որոնք հաճախ ոչ հստակ և հակասական են և ենթակա տարընթերցումների տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր, տուգանքներ և տոկոսային վճարներ: Հարկային օրենսդրությունը խախտելու դեպքում, լրացուցիչ հարկային պարտավորություններ, տույժեր և տուգանքներ չեն կարող կիրառվել հարկային մարմինների կողմից, եթե խախտման ամսաթիվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները ՀՀ-ում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի էական են, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է ձանաչել հարկային պարտավորությունները՝ հիմնված ՀՀ հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների՝ իր մեկնաբանությունների վրա: Սակայն, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբեր լինել, և ֆինանսական վիճակի վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել, եթե տվյալ մարմինները կարողանան պարտադրել իրենց մեկնաբանությունները:

(հազար ՀՀ դրամ)

15. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ (շարունակություն)**Պարտավորություններ**

Ընկերությունն ունի վարձակալված գույքը վարձակալին փոխանցելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածությունները հանդես են գալիս կնքված վարձակալության պայմանագրերի տեսքով:

Պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարները ներկայացված են ստորև աղյուսակում:

	2020թ.	2019թ.
Տրամադրվելիք ֆինանսական վարձակալություն – պայմանագրային գումար	2,906,360	2,011,471

Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերությունն ամբողջությամբ ապահովագրված չէ իր գրասենյակի և սարքավորումների վնասներից, գործունեության ընդհատումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց՝ Ընկերության տարածքում տեղի ունեցած կամ նրա գործունեությանը վերաբերող պատահարներից: Քանի դեռ Ընկերությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է զգալի բացասական ազդեցություն ունենալ գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

16. Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

	2020թ.	2019թ.
Մատակարարներից ստացված միջնորդավճարներ	303,463	203,221
Ապահովագրական գործակալության գծով ստացված միջնորդավճարներ	132,980	114,527
	436,443	317,748

17. Այլ գործառնական եկամուտ

	2020թ.	2019թ.
Հաշվեգրված տույժեր և տուգանքներ	21,600	23,396
Այլ եկամուտ	17,072	26,157
	38,672	49,553

18. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2020թ.	2019թ.
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(37,935)	(29,320)
Գովազդ և մարքեթինգ	(23,508)	(20,748)
Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի գծով վճարներ	(17,824)	(13,911)
Հիմնական միջոցների նորոգում և տեխնիկական սպասարկում	(9,395)	(9,920)
Մասնագիտական ծառայություններ	(6,383)	(5,833)
Ներկայացուցչական ծախսեր	(1,579)	(2,540)
Գործուղման ծախսեր	(80)	(6,411)
Այլ	(21,696)	(15,580)
	(118,400)	(104,263)

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Այլ գործառնական ծախսեր

	2020թ.	2019թ.
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	(33,840)	(34,816)
Ապահովագրավճարեր	(2,998)	(17,430)
Տույժեր և տուգանքներ	(176)	(1,065)
Այլ ակտիվների օտարումից կորուստ	(43)	(29,885)
Այլ	(1)	(1)
	(37,058)	(83,197)

20. Ռիսկերի կառավարում**Ներածություն**

Ռիսկերի կառավարումը բնորոշ է Ընկերության գործունեությանը և կառավարվում է մշտական հայտնաբերման, չափման և մոնիթորինգի գործընթացների միջոցով, որոնք ենթակա են ռիսկերի սահմանաչափերին և մշտական վերահսկողության: Ռիսկերի կառավարման գործընթացն ունի որոշիչ նշանակություն Ընկերության եկամտաբերության հաստատուն մակարդակի պահպանման հարցում, և Ընկերության յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների շրջանակում ի հայտ եկող ռիսկերի համար: Հիմնական ռիսկերը, որոնք ենթակա է Ընկերությունը, վարկային, իրացվելիության և շուկայական ռիսկերն են: Վերջինս իր հերթին բաժանվում է արտարժույթային և տոկոսադրույքի ռիսկերի: Ընկերությունը ենթակա է նաև գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի կառավարման գործառնությունը չի ներառում այնպիսի բիզնես ռիսկեր, ինչպիսիք են շրջակա միջավայրում, տեխնոլոգիաներում և տնտեսության ճյուղերում փոփոխությունները: Դրանք վերահսկվում են Ընկերության ռազմավարական պլանավորման գործընթացի միջոցով:

Ռիսկերի կառավարման համակարգ

Ռիսկերի հայտնաբերման և վերահսկման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Տնօրենների խորհուրդը, սակայն առկա են առանձին անկախ մարմիններ, որոնք պատասխանատու են ռիսկերի կառավարման և մոնիթորինգի համար:

Տնօրենների խորհուրդը

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ընդհանուր ռիսկերի կառավարման քաղաքականության, ռիսկերի կառավարման ռազմավարության և սկզբունքների հաստատման համար:

Վարչությունը

Վարչությունը պատասխանատու է Ընկերությունում ռիսկերի ընդհանուր գործընթացի վերահսկման համար:

Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողով

Ռիսկերի կառավարման հանձնաժողովը ընդհանուր առումով պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ռազմավարության և դրա իրականացման սկզբունքների, շրջանակների, քաղաքականությունների և սահմանաչափերի մշակման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի հիմնարար խնդիրների համար և կառավարում ու վերահսկում է ռիսկերի հետ կապված համապատասխան որոշումները:

Ռիսկերի դիտարկումը և վերահսկումը հիմնականում իրականացվում է Ընկերության կողմից հաստատված սահմանաչափերի հիման վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Ընկերության գործարար ռազմավարությունը և շուկայական միջավայրը, ինչպես նաև այն ռիսկի մակարդակը, որը Ընկերությունը պատրաստ է ընդունել՝ լրացուցիչ շեշտադրելով տնտեսության ընտրված ոլորտները: Բացի այդ, Ընկերությունը դիտարկում և գնահատում է ընդհանուր ռիսկին ենթարկվելու առավելագույն մակարդակը բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործունեությունների գծով:

Ընկերության բոլոր մակարդակների համար հատուկ հարմարեցված ռիսկերի հաշվետվություններ են պատրաստվում և ներկայացվում, որպեսզի բոլոր բիզնես ստորաբաժանումները ապահովված լինեն լիարժեք, անհրաժեշտ և արդի տեղեկատվությամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Ներածություն (շարունակություն)***Ռիսկերի գերկենտրոնացում*

Ռիսկի համակենտրոնացումը ի հայտ է գալիս այն դեպքերում, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են համանման գործունեություն, կամ երբ գործունեությունը վարում են մեկ աշխարհագրական տարածաշրջանում, կամ երբ գտնվում են համանման տնտեսական գործոնների ազդեցության ներքո, որոնց հետևանքով իրենց պարտավորությունների կատարումը նմանապես է արձագանքում տնտեսական, քաղաքական և այլ պայմանների փոփոխությանը: Ռիսկի համակենտրոնացումները արտացոլում են Ընկերության գործունեության արդյունքների համեմատական զգայունությունն այն պայմանների նկատմամբ, որոնք ազդում են որոշակի ոլորտի կամ աշխարհագրական տարածաշրջանի վրա:

Ռիսկի գերկենտրոնացումից խուսափելու նպատակով Ընկերության քաղաքականությունը և ընթացակարգերը ներառում են յուրաքանչյուր սկզբունքներ, որոնք ուղղված են առավելագույն կերպով բազմազանեցված պորտֆել ապահովելուն: Իրականացվում է սահմանված համակենտրոնացման կառավարում:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկն այն ռիսկն է, որի պատճառով Ընկերությունը կարող է կրել վնասներ՝ հաճախորդների կամ գործընկերների կողմից պարտավորությունների չկատարման դեպքում: Ընկերությունը իրականացնում է վարկային ռիսկի վերահսկում և կառավարում՝ սահմանելով ռիսկի այն սահմանաչափը, որը պատրաստ է ընդունել անհատական գործընկերների և աշխարհագրական ու տնտեսական համակենտրոնացումների համար, ինչպես նաև դիտարկելով զգայունությունը նման սահմանաչափերի նկատմամբ:

Ընկերությունը հաստատել է վարկային որակի ստուգման գործընթաց՝ ապահովելու գործընկերների վարկունակության հնարավոր փոփոխությունների վաղ բացահայտումը, ներառյալ գրավների պարբերաբար վերանայումը: Գործընկերների սահմանաչափերը հաստատված են վարկային ռիսկերի դասակարգման համակարգի միջոցով, որը յուրաքանչյուր գործընկերոջ համար սահմանում է ռիսկի վարկանիշ: Ռիսկերի վարկանիշները ենթակա են պարբերաբար վերանայման: Վարկերի որակի ստուգման գործընթացը Ընկերությանը թույլ է տալիս գնահատել հնարավոր վնասը այն ռիսկերի հետևանքով, որոնց նկատմամբ այն զգայուն է, և ձեռնարկել ուղղիչ գործողություններ:

Ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության տարրերի վրա, ներառյալ ածանցյալ գործիքները, գտնվում և գրավի պայմանագրերի միջոցներով ռիսկը մեղմացնելու ազդեցությունից առաջ, ներկայացվում է հաշվեկշռային արժեքով:

Արժեզրկման գնահատում

Ընկերությունը ԱՎԿ-ն հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդները, զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Դրամական միջոցների պակասորդը կազմակերպությանը պայմանագրով վճարման ենթակա դրամական միջոցների հոսքերի և կազմակերպության ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի միջև տարբերությունն է: ԱՎԿ հաշվարկի մեխանիզմները ներկայացված են ստորև, և դրանց հիմնական տարրերը հետևյալն են՝

PD *Դեֆոլտի հավանականությունը* որոշակի ժամանակային հորիզոնի ընթացքում դեֆոլտի հավանական լինելու գնահատումն է: Դեֆոլտը միայն կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակահատվածում որոշակի պահի, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:

EAD *Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը* դա ապագա դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ գործիքի գնահատված արժեքն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ակնկալվող փոփոխությունների ազդեցությունը, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները՝ պայմանագրով նախատեսված կամ այլ կերպ, բաց թողնված վճարումների վրա հաշվեգրված տոկոսները և այլն:

LGD *Դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը* դա դրամական միջոցների կորստի գնահատումն է, որն առաջանում է, երբ որոշակի պահի տեղի է ունենում դեֆոլտ: Դա պայմանագրով սահմանված դրամական միջոցների հոսքերի և այն դրամական միջոցների հոսքերի տարբերությունն է, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավների իրացումից միջոցները: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքից (EAD) տոկոս:

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)**

ԱՎԿ պահուստը հիմնվում է վարկային վնասների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի կյանքի ընթացքում (ակտիվի կյանքի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստ կամ ԱՎԱՎԿ), եթե առկա չէ վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստի վրա (12ամԱՎԿ): 12ամԱՎԿ-ն ԱՎԿ-ի այն մասն է, որը ներկայացնում է ֆինանսական գործիքի գծով պարտավորությունների չկատարման դեպքերի արդյունք հանդիսացող ԱՎԿ-ները, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում: Ինչպես ԱՎԱՎԿ-ն, այնպես էլ 12ամԱՎԿ-ն հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ ելնելով ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Ընկերությունը քաղաքականություն է սահմանել՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին իրականացնել գնահատում՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում դեֆոլտ տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը: Վերոնշյալ գործընթացի հիման վրա, Ընկերությունը խմբավորում է իր վարկերը՝ ըստ փուլերի, ինչպես նկարագրված է ստորև.

- Փուլ 1: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը պահուստ է ճանաչում 12 ամսվա ԱՎԿ-ի հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնք դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
- Փուլ 2: Երբ գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, Ընկերությունը պահուստը ճանաչում է վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԱՎԿ) համար: 2-րդ փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնք դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
- Փուլ 3: Ակտիվը համարվում է արժեզրկված: Ընկերությունը ձևակերպում է ԱՎԱՎԿ պահուստ:
- POCI Ձեռք բերված կամ ստեղծված՝ արժեզրկված (POCI) ակտիվները ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Տվյալ ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է վարկային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: ԱՎԿ-ն միայն ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով որ հետագայում փոխվում է ակտիվի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատականը:

Դեֆոլտի սահմանումը

Ընկերությունը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով առկա է դեֆոլտ, և հետևաբար այն դասում է որպես Փուլ 3-ին պատկանող ֆինանսական գործիք (այսինքն՝ վարկային տեսանկյունից արժեզրկված) ԱՎԿ հաշվարկի նպատակով, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուն 91 օրով ուշացնում է պայմանագրային վճարումների կատարումը: Ընկերությունը բանկերում տեղաբաշխված գումարները համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անմիջապես ձեռնարկում է քայլեր, եթե գործընկերը հաշվետու ամսաթվի վերջի դրությամբ չի վճարել հաշվեգրված տոկոսները և/կամ հիմնական գումարը ավելի քան 30 աշխատանքային օր:

Հաճախորդի անվճարունակության որակական գնահատման շրջանակներում Ընկերությունը նաև դիտարկում է տարատեսակ դեպքերը, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին: Նման դեպքեր տեղի ունենալիս, Ընկերությունը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք տվյալ դեպքի արդյունքում հաճախորդը պետք է ճանաչվի անվճարունակ և դասակարգվի Փուլ 3-ում ԱՎԿ հաշվարկների նպատակով, թե պատշաճ է Փուլ 2-ի կիրառումը:

Դեֆոլտի հավանականության գնահատման գործընթացը

Հաճախորդներին տրված ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների դեֆոլտի հավանականությունը հաշվարկվում է՝ հիմնվելով հավանականության փոփոխության մատրիցների վրա, հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելը: Դեֆոլտի հավանականությունը հաշվարկելիս Ընկերությունը դիտարկում է կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք ունեն էական ազդեցություն դեֆոլտի հավանականության վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)***Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը*

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD) իրենից ներկայացնում է արժեզրկման գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը, որը հաշվի է առնում ինչպես հաճախորդի ունակությունը մեծացնելու իր վարկի գումարը առաջիկա դեֆոլտի դեպքում, այնպես էլ հնարավոր վաղաժամկետ մարումները: Փուլ 1-ում գտնվող ակտիվների համար Ընկերությունը գնահատում է 12 ամսվա ընթացքում հնարավոր դեֆոլտի հավանականությունը 12ամսվա հաշվարկելու նպատակով: Փուլ 2-ին, Փուլ 3-ին և POCI դասին պատկանող ֆինանսական ակտիվների համար դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը դիտարկվում է գործիքների ողջ կյանքի տևողության ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

Դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը

Ընկերությունը դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը հաշվարկելու նպատակով օգտագործում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ պատմական տվյալները բոլոր դեֆոլտի ենթարկված վարկերի կտրվածքով: Դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը հաշվարկելու համար PD PIT-ի գնահատման համար օգտագործվող նախնական խմբավորումը հետագայում ենթարկվում է ենթախմբավորման՝ ըստ գրավի տեսակի: Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը հավաքագրվում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո՝ ըստ LGD խմբերի: Ժամանակային կտրվածքով վերջին ժամկետանց վարկերի համար հնարավոր վերադարձի հավանականությունը գնահատվում է նախկինում ժամկետանց վարկերի պոպուլյացիայի զարգացման գործակցով: Տվյալ շրջանակներում հաշվի են առնվում հավաքագրման քաղաքականության ցանկացած փոփոխություն: Հավաքագրվում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը և զեղչվում դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ՝ միջին արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի օգտագործմամբ, յուրաքանչյուր LGD խմբի գծով: Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է բոլոր տեսակի դրամական ներհոսքերը ժամկետանց վարկերի գծով (վարկերի մարումից ստացված միջոցներ, երաշխավորից ստացված միջոցներ, գրավի առարկայի վաճառքից ստացված միջոցներ և այլն):

Վարկային ռիսկի զգալի աճ

Ընկերությունը սահմանել է քաղաքականություն՝ գնահատելու յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկի զգալի աճի հայտանիշները՝ սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր: Ընկերությունը որպես հիմնական հայտանիշ է օգտագործում վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Ընկերությունը համարում է, որ վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից հետո, եթե պայմանագրային վճարումները ուշացվել են ավելի քան 30 օրով:

Վարկային ռիսկի աճը գնահատելիս Ընկերության ղեկավարությունը նաև առաջնորդվում է հետևյալ գործոններով՝

- ▶ ՀՀ այլ ֆինանսական հաստատություններում տվյալ վարկառուի ժամկետանց օրերի քանակը,
- ▶ վարկառուի ֆինանսական պայմանների զգալի դժվարությունները,
- ▶ վարկառուի ֆինանսական պայմանների վատթարացման արդյունքում վարկի պայմանների վերանայումը,
- ▶ վարկառուի գործունեության ֆինանսական մոնիտորինգի արդյունքները:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն և բազմակի տնտեսական սցենարներ

ԱՎԿ մոդելներում Ընկերությունը հիմնվում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակի վրա, մասնավորապես այնպիսի տնտեսական ելակետային տվյալների, ինչպիսիք են՝

- ▶ ՀՆԱ աճ,
- ▶ Սպառողական գների ինդեքս,
- ▶ Ապրանքների արտահանման աճ,
- ▶ ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք:

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)**

Կանխատեսվող տեղեկատվությունը Ընկերությունը ստանում է արտաքին աղբյուրներից (արտաքին վարկանիշային գործակալություններից, պետական մարմիններից, օրինակ՝ կենտրոնական բանկերից և միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից: Ընկերության վարկային ռիսկի բաժնի փորձագետները գնահատում են տարբեր սցենարներին վերագրելի կշիռները: Ստորև ներկայացված աղյուսակում ցույց են տրված կանխատեսվող տնտեսական փոփոխականները/ ենթադրությունները ըստ տարբեր տնտեսական սցենարների, որոնց հիման վրա հաշվարկվում ԱՎԿ-ն:

Հիմնական գործոնները	ԱՎԿ սցենարը	Որոշված հավանական- ությունը, %	2020թ.	2021թ.	2022թ.
ՀՆԱ աճ, %					
	Վերընթաց	15%	5.60%	5.96%	5.51%
	Բազիսային	70%	3.40%	4.70%	4.40%
	Վարընթաց	15%	(1.60)%	(0.20)%	(0.10)%
Սպառողական գների ինդեքս, % (աճողական)					
	Վերընթաց	15%	2.58%	1.73%	1.83%
	Բազիսային	70%	3.30%	3.70%	4.20%
	Վարընթաց	15%	6.22%	5.67%	5.97%
Ապրանքների արտահանման աճ, մլն ՀՀ դրամ					
	Վերընթաց	15%	1,452,455,784	1,691,530,006	1,968,602,621
	Բազիսային	70%	1,350,542,177	1,447,781,214	1,550,573,680
	Վարընթաց	15%	1,156,432,886	1,100,230,248	1,060,071,844
ԱՄՆ դոլար / ՀՀ դրամ փոխարժեք, ծամանակաշրջանի վերջ					
	Վերընթաց	15%	506.65	490.34	470.04
	Բազիսային	70%	533	538.5	539.5
	Վարընթաց	15%	540.88	565.65	591.16
Բանկերից ներգրավված վարկերի կշիռը ՀՆԱ-ում, %					
	Վերընթաց	15%	64.46%	66.86%	68.93%
	Բազիսային	70%	66.73%	70.57%	74.20%
	Վարընթաց	15%	69.24%	74.69%	80.08%

Ֆինանսական ակտիվների դասերի վարկային որակական վերլուծություն

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ տեղ գտած վարկերի հետ կապված հոդվածների բաշխումն ըստ դասերի՝ Ընկերությունում ընդունված ներքին վարկանիշերին համապատասխան:

	Ծան	Փուլեր	Ստանդարտ դաս	Ենթա- ստանդարտ դաս	Արժեզրկված	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	Փուլ 1	46,988	–	–	46,988
Ֆինանսական		Փուլ 1	22,322,854	–	–	22,322,854
վարձակալության գծով		Փուլ 2	–	2,583,047	–	2,583,047
ստացվելիք գումարներ	6	Փուլ 3	–	–	111,493	111,493
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	8	Փուլ 1	2,129,880	–	–	2,129,880
Ընդամենը			24,499,722	2,583,047	111,493	27,194,262

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Վարկային ռիսկ (շարունակություն)**

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ տեղ գտած վարկերի հետ կապված հոգվածների բաշխումն ըստ դասերի՝ Ընկերությունում ընդունված ներքին վարկանիշերին համապատասխան:

	Ծան	Փուլեր	Ստանդարտ դաս	Ենթա-ստանդարտ դաս	Արժեզրկված	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	Փուլ 1	47,101	–	–	47,101
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	6	Փուլ 1 Փուլ 2 Փուլ 3	20,151,425 – –	– 134,315 –	– – 27,111	20,151,425 134,315 27,111
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	8	Փուլ 1	1,657,705	–	–	1,657,705
Ընդամենը			21,856,231	134,315	27,111	22,017,657

Ֆինանսական գործիքները իրական արժեքով գրանցվելու դեպքում հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է ընթացիկ վարկային ռիսկը, բայց ոչ ավել, քան ապագայում արժեքների փոփոխության հետևանքով առաջացած առավելագույն ռիսկը: Ֆինանսական գործիքի յուրաքանչյուր դասի առավելագույն վարկային ռիսկի վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվության համար հղումներ են կատարվել հատուկ ծանոթագրություններին:

Ընկերությունը իր վարկառուներին վճարման արձակուրդներ է տրամադրել 2020 թ. մարտի 17-ից մինչև 2020 թ. մայիսի 17-ը ընկած ժամանակահատվածի համար՝ համաձայն ՀՀ Կենտրոնական բանկի առաջարկությունների՝ մեղմացնելու COVID-19 ազդեցությունը ընկերությունների և անհատների համար:

Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման կառավարում

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունը սովորական կամ չկանխատեսված իրավիճակում չի կարողանա կատարել իր պարտավորությունները վերջիններիս մարման ժամանակ:

Ընկերության կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Ընկերությունը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է բաժնետերերից, բանկերից և այլ վարկային կազմակերպություններից ստացված վարկերը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու նպատակով:

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների՝ պայմանագրային չգեղջված պարտավորությունների հիման վրա:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	4-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Պարտավորություններ						
Բանկերից ստացված վարկեր	–	765,927	3,733,386	5,995,643	–	10,494,956
Այլ փոխառություններ	253,907	235,456	3,777,260	8,079,850	141,944	12,488,417
Այլ պարտավորություններ	–	1,320,357	–	–	–	1,320,357
Ընդամենը չգեղջված ֆինանսական պարտավորություններ	253,907	2,321,740	7,510,646	14,075,493	141,944	24,303,730
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	4-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Պարտավորություններ						
Բանկերից ստացված վարկեր	–	650,211	524,637	7,866,582	–	9,041,430
Այլ փոխառություններ	735,679	91,122	1,875,131	6,967,687	256,837	9,926,456
Այլ պարտավորություններ	–	1,038,398	–	–	–	1,038,398
Ընդամենը չգեղջված ֆինանսական պարտավորություններ	735,679	1,779,731	2,399,768	14,834,269	256,837	20,006,284

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Շուկայական ռիսկ**

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է՝ շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների և արտարժույթի փոխարժեքների տատանումների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա ընդունելի սահմաններում պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը Ընկերության ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս Ընկերության ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքի հնարավոր հավանական փոփոխությունների նկատմամբ, բոլոր այլ փոփոխական մեծությունները հաստատուն լինելու դեպքում:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունը մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա, որը հաշվարկվել է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա լողացող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների նկատմամբ:

Տեսակը	Բազիսային կետերի ավելացում 2020թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2020թ.
Լիբոր	100	3,235
Եվրոբոր	20	2,887
Տեսակը	Բազիսային կետերի նվազում 2020	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2020
Լիբոր	(25)	(809)
Եվրոբոր	(15)	(2,887)
Տեսակը	Բազիսային կետերի ավելացում 2019թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2019թ.
Լիբոր	35	2,423
Եվրոբոր	15	2,002
Տեսակը	Բազիսային կետերի նվազում 2019	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2019
Լիբոր	(35)	(2,423)
Եվրոբոր	(1)	(2,002)

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է: Ղեկավարության խորհուրդը սահմանել է արտարժույթային դիրքերի սահմանաչափեր՝ հիմնվելով ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվների վրա: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)**

Ընկերությունն ունի եվրոյով, ԱՄՆ դոլարով և ռուսական ռուբլով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են այն արժույթները, որոնցով դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի էական արժույթային դիրքեր դրամական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կատարված վերլուծությունը արտահայտում է դրամի նկատմամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքի հնարավոր տատանումների ազդեցությունը ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության վրա, երբ այլ փոփոխական արժեքները հաստատուն են (կախված արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության նկատմամբ ոչ առևտրային դրամական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի զգայունությունից): Կապիտալի վրա ազդեցությունը չի տարբերվում ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության վրա ազդեցությունից: Բացասական գումարները արտացոլում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազումը, դրական գումարները՝ պոտենցիալ զուտ աճը:

Արժույթ	Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություն % 2020թ.	Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա 2020թ.	Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություն % 2019թ.	Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա 2019թ.
ԱՄՆ դոլար	5.0%	(141)	3.0%	2,599
ԱՄՆ դոլար	(5.0)%	141	(3.0)%	(2,599)
Եվրո	8.5%	927	6.5%	(411)
Եվրո	(8.5)%	(927)	(6.5)%	411
Ռուսական ռուբլի	16%	8	13.0%	(9)
Ռուսական ռուբլի	(16)%	(8)	(13.0)%	9

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը համակարգի խափանման, աշխատակազմի կողմից թույլ տրված սխալների, խարդախությունների կամ արտաքին գործոնների հետևանքով հնարավոր կորուստի ռիսկն է: Երբ ներքին վերահսկողության համակարգը դադարում է գործել, գործառնական ռիսկերը կարող են վնաս հասցնել համբավին, ունենալ իրավական հետևանքներ կամ բերել ֆինանսական վնասներ: Ընկերությունը չի ենթադրում, որ բոլոր գործառնական ռիսկերը վերացված են, սակայն ներքին վերահսկողության համակարգի օգնությամբ և հնարավոր ռիսկերի որոշման և համապատասխան ռեակցիայի միջոցով Ընկերությունը կարող է կառավարել նման ռիսկերը: Ներքին վերահսկողության համակարգը նախատեսում է պարտավորությունների արդյունավետ բաժանման, մուտքի թույլատվության, համադրման և հաստատման ընթացակարգեր, աշխատակազմի ուսուցում և գնահատում՝ այդ թվում ներքին աուդիտի միջոցով:

21. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի չափում**Իրական արժեքի չափման գործընթացներ**

Իրական արժեքի չափման համար Ընկերությունը սահմանում է քաղաքականություն և ընթացակարգեր:

Նշանակալի ակտիվների գնահատման համար ներգրավվում են արտաքին գնահատողներ: Արտաքին գնահատողների ընտրությունը կատարվում է հիմնվելով այնպիսի չափանիշների վրա, ինչպիսիք են՝ շուկայի մասին տեղեկացվածությունը, վարկանիշը, անկախությունը և մասնագիտական ստանդարտների պահպանումը: Ընկերության արտաքին գնահատողների հետ խորհրդակցելուց հետո Ակտիվների կառավարման բաժինը որոշում է, թե ինչ գնահատման մեթոդներ և միջոցներ օգտագործել յուրաքանչյուր դեպքի համար:

Ստորև ներկայացված է Ընկերության այն ֆինանսական գործիքների հաշվեկշռային և իրական արժեքների համեմատությունը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն ներկայացվում իրական արժեքով: Աղյուսակը չի ներառում ոչ ֆինանսական ակտիվների և ոչ ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքները:

(հազար ՀՀ դրամ)

21. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի չափում (շարունակություն)**Իրական արժեքի հիերարխիա**

Ընկերությունն օգտագործում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքների բացահայտման և գնահատման մեթոդների հետևյալ հիերարխիկ կառուցվածքը, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- ▶ 1-ին մակարդակ. ակտիվ շուկաներում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշումներ (չճշգրտված):
- ▶ 2-րդ մակարդակ. գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալները, որոնք ունեն նշանակալի ազդեցություն իրական արժեքի գնահատման համար, ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- ▶ 3-րդ մակարդակ. մոդելներ, որոնք օգտագործում են մոդելներ, որոնք ունեն նշանակալի ազդեցություն գրանցված իրական արժեքի վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի շուկայական տվյալների վրա:

Իրական արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտման նպատակով Ընկերությունն առանձնացրել է ակտիվների և պարտավորությունների դասեր՝ հիմնվելով ակտիվների և պարտավորությունների բնույթի, առանձնահատկությունների, ռիսկերի, ինչպես նաև իրական արժեքի հիերարխիայի վրա:

	<i>Իրական արժեքի չափումը՝ օգտագործելով</i>		
	<i>Ակտիվ շուկայում գնանշվող գներ (1-ին մակարդակ)</i>	<i>Էական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ (3-րդ մակարդակ)</i>	<i>Ընդամենը</i>
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	46,988	–	46,988
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	–	25,017,394	25,017,394
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	–	2,129,880	2,129,880
Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է			
Բանկերից ստացված վարկեր	–	10,290,188	10,290,188
Այլ փոխառություններ	–	11,293,865	11,293,865
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	–	1,320,357	1,320,357

	<i>Իրական արժեքի չափումը՝ օգտագործելով</i>		
	<i>Ակտիվ շուկայում գնանշվող գներ (1-ին մակարդակ)</i>	<i>Էական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ (3-րդ մակարդակ)</i>	<i>Ընդամենը</i>
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	47,101	–	47,101
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	–	20,312,851	20,312,851
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	–	1,657,705	1,657,705
Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է			
Բանկերից ստացված վարկեր	–	8,659,090	8,659,090
Այլ փոխառություններ	–	8,875,506	8,875,506
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	–	1,038,049	1,038,049

(հազար ՀՀ դրամ)

21. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի չափում (շարունակություն)**Իրական արժեքի հիերարխիա (շարունակություն)**

Բոլոր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Իրական արժեքի գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

	Հաշվեկշռային արժեք 2020թ.	Իրական արժեք 2020թ.	Չճանաչված եկամուտ/ (ծախս) 2020թ.	Հաշվեկշռային արժեք 2019թ.	Իրական արժեք 2019թ.	Չճանաչված եկամուտ/ (ծախս) 2019թ.
Ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	46,988	46,988	–	47,101	47,101	–
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	25,017,394	25,017,394	–	20,312,851	20,312,851	–
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,129,880	2,129,880	–	1,657,705	1,657,705	–
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Բանկերից ստացված վարկեր	10,282,139	10,290,188	(8,049)	8,662,325	8,659,090	3,235
Այլ փոխառություններ	11,283,444	11,293,865	(10,421)	8,880,333	8,875,506	4,827
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,320,357	1,320,357	–	1,038,049	1,038,049	–
Ընդամենը չճանաչված՝ իրական արժեքում փոփոխություններ			(18,470)			8,062

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելիս ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ ենթադրություններով՝

- ▶ 9%-15% զեղչման դրույքները կիրառվում են ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար: Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների զեղչման դրույքները գնահատելիս Ընկերությունը համարել է, ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների շուկային առանձնանում է Հայաստանում գործող այլ առևտրային վարկավորման գործառնությունների շուկայից՝ պայմանավորված նշված վարկավորման տեսակի համար գործող այլ պայմաններով, նպատակներով և ռիսկերին ենթարկվածությամբ:
- ▶ 3%-15% զեղչման դրույքները կիրառվում են բանկերում տեղաբաշխված միջոցների գծով ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար:
- ▶ 6%-8% զեղչման դրույքները կիրառվում են այլ փոխառությունների գծով ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

22. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Ընկերության պայմանագրային չգեղջված պարտավորությունների մարման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 20-ում՝ «Ռիսկերի կառավարում»:

	2020թ.			2019թ.		
	Մեկ տարվա ընթացքում	Մեկ տարուց ավել	Ընդամենը	Մեկ տարվա ընթացքում	Մեկ տարուց ավել	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	46,988	–	46,988	47,101	–	47,101
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	9,366,831	15,650,563	25,017,394	7,270,573	13,042,278	20,312,851
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	–	284,320	284,320	–	301,515	301,515
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	–	167,436	167,436	–	27,901	27,901
Այլ ակտիվներ	2,461,950	–	2,461,950	2,740,316	–	2,740,316
Ընդամենը ակտիվներ	11,875,769	16,102,319	27,978,088	10,057,990	13,371,694	23,429,684
Պարտավորություններ						
Բանկերից ստացված վարկեր	4,377,400	5,904,739	10,282,139	1,017,855	7,644,470	8,662,325
Այլ փոխառություններ	3,771,217	7,512,227	11,283,444	2,292,686	6,587,647	8,880,333
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	75,990	–	75,990	83,160	–	83,160
Այլ պարտավորություններ	1,426,777	–	1,426,777	1,114,858	–	1,114,858
Ընդամենը պարտավորություններ	9,651,384	13,416,966	23,068,350	4,508,559	14,232,117	18,740,676
Զուտ դիրք	2,224,385	2,685,353	4,909,738	5,549,431	(860,423)	4,689,008

23. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ» ստանդարտի համաձայն կողմերը համարվում են կապակցված, եթե կողմերից մեկը հնարավորություն ունի վերահսկել կամ նշանակալի ձևով ազդել մյուս կողմի գործառնական և ֆինանսական որոշումների վրա: Կողմերի կապակցված լինելը որոշելիս հաշվի է առնվում կողմերի փոխհարաբերությունների բովանդակությունը, այլ ոչ միայն դրանց իրավական ձևը:

Կապակցված կողմերը կարող են այնպիսի գործարքների մեջ մտնել, որոնք չէին իրականացվի ոչ կապակցված կողմերի միջև, և կապակցված կողմերի միջև իրականացվող գործարքների գներն ու պայմանները կարող են տարբերվել ոչ կապակցված կողմերի գործարքների գներից և պայմաններից:

Գործարքներ կազմակերպությունների հետ

Ընկերության անմիջական մայր ընկերություն է հանդիսանում «ԱԳԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն: Ընկերության վերջնական վերահսկող է հանդիսանում «ԱԳԲԱ Ֆեդերացիա» ՓԲԸ-ն:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնությունների գծով մնացորդները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	2020թ.	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2019թ.	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	46,988	0%	47,101	0%
Պարտավորություններ				
Բանկերից ստացված վարկեր	10,142,721	4.6%	8,253,632	5%

(հազար ՀՀ դրամ)

23. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ (շարունակություն)**Գործարքներ կազմակերպությունների հետ (շարունակություն)**

Ստորև ներկայացված են կապակցված կողմերի հետ գործառնություններից եկամուտներն ու ծախսերը.

	2020թ.	2019թ.
Տոկոսային եկամուտ	7,399	18,561
Տոկոսային ծախս	422,725	330,455
Միջնորդավճարների գծով ծախս	114,029	102,046

Դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարիների համար անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր փոխհատուցումները հետևյալն են.

	2020թ.	2019թ.
Կարճաժամկետ փոխհատուցումներ աշխատակազմին	84,240	82,994

24. Ֆինանսավորման գործունեությունից բխող պարտավորությունների փոփոխություններ

Ծան.	Բանկերից ստացված վարկեր	Այլ Փոխառու-թյուններ	Ընդամենը պարտավորություններ Ֆինանսավորման գործունեությունից
Մնացորդը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,937,258	7,199,340	13,136,598
Թողարկումներ	16,172,274	3,597,300	19,769,574
Մարումներ	(13,398,686)	(1,885,923)	(15,284,609)
Փոխարժեքային տարբերություններ	(86,149)	(9,279)	(95,428)
Այլ	37,628	(21,105)	16,523
Մնացորդը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,662,325	8,880,333	17,542,658
Թողարկումներ	15,613,612	2,360,879	17,974,491
Մարումներ	(15,284,795)	(550,682)	(15,835,477)
Փոխարժեքային տարբերություններ	1,305,535	578,093	1,883,628
Այլ	(14,538)	14,821	283
Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,282,139	11,283,444	21,565,583

«Այլ» տողը ներառում է այլ փոխառու միջոցների և բանկերից ստացված վարկերի դիմաց կուտակված, բայց դեռևս չվճարված տոկոսների ազդեցությունը: Ընկերությունը դասակարգում է վճարված տոկոսագումարները որպես գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր:

25. Կապիտալի համարժեքություն

Ընկերությունն ակտիվորեն կառավարում է կապիտալը իր գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու նպատակով:

Նախորդ տարվա ընթացքում Ընկերությունը լիովին բավարարել է կապիտալի նկատմամբ կիրառվող բոլոր արտաքին պահանջներին:

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են՝ համոզվել, որ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում է վերահսկողի կողմից սահմանված պահանջներին, և որ Ընկերությունն ապահովում է ամուր վարկային վարկանիշ և ուժեղ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու նպատակով:

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ձգտումներ տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Ընկերությունը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Կապիտալի համարժեքություն (շարունակություն)

ՀՀ Կենտրոնական Ընկերությունը սահմանում և վերահսկում է Ընկերության կապիտալի նկատմամբ պահանջները:

Ընկերությունը որպես կապիտալ է ճանաչում այն հոդվածները, որոնք կարգավորման համաձայն սահմանվում են որպես կապիտալ վարկային Ընկերությունների համար: ՀՀ ԿԲ-ի՝ կապիտալի նկատմամբ ներկայիս պահանջների համաձայն, վարկային Ընկերությունները, որոնք իրականացնում են ֆինանսական վարձակալության գործառնություններ, պետք է ապահովեն 100,000 հազ. ՀՀ դրամի չափով նվազագույն ընդհանուր կապիտալ: 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը բավարարում է նվազագույն ընդհանուր կապիտալի պահանջներին:

ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ

ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն, վարկային Ընկերությունները, որոնք իրականացնում են ֆինանսական վարձակալության գործառնություններ՝ բացառությամբ այն գործառնությունների, պետք է ապահովեն կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների նվազագույնը 8% հարաբերակցություն: 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը հետևյալն է.

	2020թ.	2019թ.
1-ին դասի կապիտալ	5,512,636	4,661,501
Ընդամենը կապիտալ	5,512,636	4,661,501
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	37,928,537	31,446,104
Կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ	14.53%	14.82%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի՝ առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

Կապիտալի կառավարման նկատմամբ Ընկերության կողմից կիրառվող մոտեցումը տարվա ընթացքում չի փոխվել: